

VLAAMS PARLEMENT



vergadering **C186 – ECO22**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 1 april 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over werklozen binnen kansengroepen	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over werk voor etnisch-culturele minderheden	5
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wachttijden voor VDAB-opleidingen	7
Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaecker tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over anderstaligen in de werkloosheidscijfers	10

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over werklozen binnen kansengroepen

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, geachte collega's, de Vlaamse Overheid investeert veel middelen om diverse kansengroepen op de arbeidsmarkt te activeren. De recente cijfers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) laten in januari en februari een flinke stijging zien van het aantal werklozen vooral in de categorie 30-35 jaar. Deze groep kende in januari 2010 een stijging met 22,3 procent tegenover januari 2009. De aansluitende leeftijdsgroepen kenden eveneens een grote stijging. Verder merken we ook dat het aantal laaggeschoolde werklozen in februari 2010 met 8,6 procent is toegenomen tegenover vorig jaar. Maar het aantal hooggeschoolde werklozen is met 21,8 procent toegenomen. Tot slot valt ook op te merken dat de stijging van het aantal werkloze mannen eveneens sterk is toegenomen tegenover de stijging van het aantal werkloze vrouwen.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota Werk gisteren in de plenaire vergadering, kwam de bezorgdheid over de tewerkstelling van kansengroepen ook aan bod, vooral van de 50-plussers. Er was ook een krantenartikel waarin stond dat een werkloze Vlaamse 50-plusser bijna zo goed als zeker geen nieuwe job vindt.

Minister, zult u het kansengroepenbeleid herzien in het kader van de nieuwe cijfers van de VDAB en eventueel in het kader van het persartikel?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, ik ga het beleid voor de kansengroepen niet wijzigen. Ik denk dat het ook niet nodig is. U hanteert – en dat is natuurlijk altijd het nadeel van statistieken – percentages. Als je percentages hanteert, dan verlies je soms de absolute cijfers uit het oog. Ik ga nu in absolute aantallen spreken omdat dat eigenlijk meer zegt. De klassieke kansengroepen hebben al een slechtere startsituatie, maar ik geef u de cijfers van de stijging.

Personen met een handicap uitgezonderd, is er een grotere stijging bij de klassieke kansengroepen dan bij de groep van 30 tot 34 jaar. Ik weet niet waar u uw cijfers hebt gehaald. Ik heb ze aangevraagd bij de VDAB en daar heeft men alleen een groep van 30 tot 34 jaar. Ik heb de cijfers van februari 2010 als voorbeeld. De groep van 30 tot 34 jaar telt 3830 bijkomende werkzoekenden. Dat is dus een grotere stijging omdat men van een kleiner aantal begint. Als ik de absolute aantallen van de andere groepen bekijk – die een kleiner percentage vormen omdat ze al met veel zijn – kom ik tot het volgende. Voor de oudere werkzoekenden gaat het over 4508 mensen, dat zijn er 1000 meer dan voor de groep van 30 tot 34 jaar. Voor de laaggeschoolden zijn er 8662 meer, voor de allochtonen 6813. Als u die cijfers vergelijkt met de 3830 van de groep van 30 tot 34 jaar, dan kan dat in procenten uitgedrukt een grote stijging zijn, maar in absolute cijfers is de stijging bij de klassieke kansengroepen groter.

De doelgroepen laaggeschoolden en allochtonen stijgen in absolute aantallen meer dan de hooggeschoolden. De groep hooggeschoolden telt in februari 5609 werkzoekenden meer. In de totale groep blijft de groep laaggeschoolden significant hoger dan de groep hooggeschoolden. In februari 2010 waren er 109.000 laaggeschoolde werklozen tegenover 31.000 hooggeschoolden. Als ik de absolute cijfers bekijk en niet de percentages, dan zeg ik dat ik het fundamentele doelgroepenbeleid niet zou wijzigen.

Ook tijdens de vorige crisis is gebleken dat de kansengroepen die u naar voren schuift, bij het opnieuw aantrekken van de economie het snelst terug werk vinden. Bij de andere

doelgroepen kunnen we spreken van een structureel probleem. Dat zei u ook over de 50-plussers. Het is een structureel probleem waarbij iedereen een verantwoordelijkheid draagt: zeker de werkgevers, maar ook de werknemers. We proberen dit met ‘Samen op de bres voor 50+’ aan te pakken.

Ik vind natuurlijk ook dat we waakzaam moeten blijven. Ik denk dat we sowieso altijd alle maatregelen nemen die we moeten nemen. Stel dat zowel de hooggeschoolden als de groep van 30 tot 34 jaar langer dan 1 jaar werkloos blijven, dan zitten ze in de groep die ik van bij mijn aantreden als prioritair behandel, namelijk de groep van de 1 tot 2 jaar werklozen. Die groep neemt niet alleen in absolute cijfers maar ook in percentages, enorm toe.

Ik begrijp uw bekommernis, het is ook de mijne, maar laat ons er geen aparte doelgroep van maken.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor de verduidelijking bij de cijfers en de percentages. Een percentage zegt inderdaad niet alles, dat ben ik volledig met u eens. Ik ben ook blij dat u alert zult blijven voor wat bepaalde kansengroepen betreft.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, ik heb enkel het laatste deel van het antwoord van de minister gehoord, dus zou het kunnen dat ik iets zeg dat al gezegd is. Ik ben het met de minister eens dat we moeten vermijden dat we een nieuwe generatie krijgen die in de langdurige werkloosheid verzeild geraakt. Het is daarom goed dat we de focus leggen op degenen die in die tussengroep zitten en die nog niet langdurig werkloos zijn, maar die wellicht vorig jaar de school verlaten hebben zonder tot op heden instroom gevonden te hebben in de arbeidsmarkt.

Mevrouw Fournier, ik wil nog even in herinnering brengen dat er een heel interessante studie gemaakt is door de VDAB die ingaat op die andere groep, de laaggeschoolden. Uit die studie blijkt heel duidelijk dat de laaggeschoolden een werkzaamheidsgraad kennen van net geen 50 percent en dat ze één op twee van onze werklozen uitmaken. Het antwoord van de minister om de focus te blijven leggen waar die nu ligt, is meer dan correct, zij het dat natuurlijk iedere werkloze onze aandacht verdient.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, ik zou graag een algemene opmerking maken over het doelgroepenbeleid. In se heb ik daar natuurlijk absoluut niets op tegen, er zijn bepaalde groepen onder de werkzoekenden en de werklozen die onze bijzondere aandacht verdienen, maar ik heb een beetje het gevoel – en dat geldt voor alle beleidsdomeinen – dat het doelgroepenbeleid soms meer aandacht krijgt dan het algemene beleid. Daarvoor moeten we opletten. Ik zeg niet dat dat in dit geval zo is, het is een algemene opmerking. Als we almaar meer mensen onderverdelen in doelgroepen, behoort op den duur iedereen wel tot een bepaalde doelgroep en dan krijgen we een amalgaam aan maatregelen waardoor er geen duidelijke lijn meer zit in het beleid. Ik pleit dan ook voor enige voorzichtigheid. Uiteindelijk moet iedereen aan het werk en zijn er inderdaad bijzondere maatregelen nodig voor de doelgroepen, maar als we daar te veel op focussen, verliezen we het grotere geheel uit het oog. Dit is een algemene opmerking en die ligt in lijn met de opmerking van de minister.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Diependaele, in mijn beleidsnota kunt u lezen dat ik tot een maatpakfilosofie wil komen voor alle werkzoekenden, maar toch denk ik dat een aantal werkzoekenden met een dergelijke grote afstand naar de arbeidsmarkt komen, dat we er extra aandacht aan moeten besteden, en dat stellen we hier voor.

Met percentages en statistieken kan veel worden bewezen, vandaar dat ik het nuttig achtte om het absolute aantal nog eens te noemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over werk voor etnisch-culturele minderheden

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, ik zou deze vraag willen beginnen met een positieve vaststelling, want steeds meer verantwoordelijken en beleidsmakers raken ervan overtuigd dat we de doelstelling van Lissabon, namelijk 70 procent mensen aan de slag, als we die al halen, zeker zullen halen dankzij het inzetten en het verhoogd inzetten van mensen uit etnisch-culturele minderheden.

Dat is een traditie die in Vlaanderen heeft moeten groeien en die voor de eerste keer echt in de schijnwerpers werd geplaatst met het Pact van Limburg, maar die sindsdien ook herhaald werd en nu ook in het Pact 2020 staat. Pact 2020 stelt dat een evenredige deelname op de arbeidsmarkt van kansengroepen een doel op zich is. Alleen moeten we vaststellen dat we op het terrein en in de cijfers nog heel wat werk voor de boeg hebben en dat de arbeidsdeelname van kansengroepen een blijvende uitdaging vormt.

Met en weten. Ik heb daar tijdens de vorige legislatuur vragen over gesteld aan de toenmalige minister. Toen bleek dat er een enorme moeilijkheid was om te bepalen wat nu juist een etnisch-culturele minderheid is. In sommige landsdelen riep dat echo's op uit een heel duister verleden, waarop men bijna in een soort kramp schoot en liever in het donker fietste dan dat men een eenduidige definitie wenste te gebruiken.

Er bestaat een definitie, die werd op Vlaams niveau uitgewerkt door de sociale partners, het is de zogenaamde VESOC-definitie (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) die toelaat een zicht te krijgen op de positie van etnisch-culturele minderheden op onze arbeidsmarkt.

Minister, vandaar mijn vragen. Kunt u zeggen waar die VESOC-definitie ondertussen ingang gevonden heeft? Acht u het nodig om de Vlaamse overheid te monitoren op de wijze die wordt voorgesteld door de sociale partners om een beeld te krijgen van hoe Vlaanderen het doet? Hebt u – dit is wellicht de hamvraag – hierover reeds contact gehad met uw federale collega? Hebt u er een zicht op in welke mate het federale niveau wordt gemonitord? We hebben in Vlaanderen een mechanisme aangenomen waarbij we benchmarken met andere regio's, maar het lijkt me toch ook interessant om onze inspanningen en resultaten te vergelijken met de meest dichtbijge regio's. Acht u het zinvol om ook de lokale besturen ertoe aan te zetten deze monitor toe te passen? Zij werken immers ook met diversiteitsplannen. De vraag is in hoeverre zij een zicht hebben op het resultaat daarvan.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil beginnen met te stellen dat de doelgroep ook een accent van mijn beleid zal blijven. De definitie vormt effectief een probleem. Mijnheer Van Malderen, u haalt terecht aan dat er een VESOC-definitie is. Die wordt echter nergens operationeel gebruikt. Waarom niet? Ze heeft aandacht voor de tweede en de derde generatie allochtonen in het beleid. Er zijn echter knelpunten bij de implementatie van die definitie. Het belangrijkste probleem is dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) van de privacycommissie geen toestemming heeft gekregen voor de implementatie van de VESOC-definitie. Daarmee worden de toepassing en het mogelijk gebruik ervan eigenlijk uitgesloten. De privacycommissie oordeelde dat de relatie

onevenredig is met betrekking tot wat de informatie kon bijbrengen. Dat is dus een groot probleem.

Een ander knelpunt was dat de definitie van VESOC niet gelijkloopt met die van het Integratiedecreet, omdat het daar over de tweede generatie gaat. Ik heb daarmee ook geantwoord op uw eerste vraag. Er is dus geen implementatie.

Bij de Vlaamse overheid is er wel een monitoring die gebaseerd is op vrijwillige registratie. Dat houdt meteen een enorme handicap in om de gegevens te interpreteren. Dat betekent immers dat ieder personeelslid vrij kan kiezen of hij behoort tot die doelgroep of niet. Alle entiteiten die vallen onder het besluit met betrekking tot de evenredige participatie van 24 december 2004, moeten een systeem van vrijwillige registratie voor personeelsleden van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap uitwerken. Ook daar geldt echter de privacywetgeving. De regels daarvan zijn opgenomen in een omzendbrief. Gelukkig heeft deze vrijwillige registratie wel het fiat gekregen van de privacycommissie.

Niettegenstaande het feit dat de VESOC-definitie voor particulier gebruik niet kan, hebben we daarover toch een gesprek gehad met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Met de andere gewesten en gemeenschappen wordt sinds 2007 vormgegeven aan de sociaal-economische monitoring op basis van afkomst, met het oog op het objectief volgen van de arbeidsmarktpositie van deze kansengroep. In 2008 werd een proefproject op microniveau opgezet in een aantal vrijwillig meewerkende bedrijven met een diversiteitsplan om het systeem van monitoring uit te proberen. De privacycommissie kon daar wel mee akkoord gaan. Waarom? Omdat het om geaggregeerde gegevens op anoniem niveau gaat. Er zijn wel nog wat onvolledigheden en knelpunten naar voren gekomen in dat proefproject.

Afgezien van het experiment op microniveau in Vlaanderen is er nog geen sprake geweest van een breedchalige monitoring volgens de volledige definitie, ook niet op het federaal niveau. Het overleg daarover met de federale overheid wordt gecontinueerd. De test is in dat kader uitgeprobeerd.

Ik denk dat u het antwoord op de laatste vraag kent. Er zijn problemen voor de privacycommissie met betrekking tot individuele gegevens. Aangezien we nog maar in een testfase zitten in overleg met de federale overheid, hebben we de stap naar het lokale niveau nog niet gezet.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is wel wat teleurstellend. We stellen vast dat de verschillende beleidsniveaus nog altijd andere definities hanteren. Als het over de effectiviteit van ons beleid gaat, fietsen we dus eigenlijk een beetje in het donker. Die VESOC-definitie is voor mij ook geen fetisj. Als daaraan gesleuteld moet worden om ze conform te maken, dan moet dat maar. Ik heb mijn bedenkingen bij het oordeel over de privacy. Maar we moeten ons neerleggen bij het oordeel. Als Rome gesproken heeft, is de zaak gesloten.

U hebt het over overleg met de federale regering. Het laatste jaartal dat ik u heb horen hanteren om te trachten een standaard te vinden, is 2008. Is daarover nog overleg gepland? Zo ja, zijn er dan perspectieven voor mogelijke resultaten?

Minister Philippe Muylers: Er is niet direct een overleg gepland. Ik heb begrepen dat er op basis van die test de gesprekken tussen de verschillende overheden – Vlaanderen en het federale niveau – wel verder doorlopen. Ik zal de zaak ook opnieuw opnemen.

De heer Bart Van Malderen: Ik dring er toch op aan dat die zaak geagendeerd blijft. We fietsen nu in het donker. En het is zeer moeilijk om appels met peren te vergelijken.

Minister Philippe Muylers: Wat de monitoring betreft, ben ik het met u eens dat we wat in het donker fietsen. Ik begrijp uw oproep. Ik sta achter de idee om te zoeken naar een vorm van monitoring. Maar het blijft een moeilijkheid, die ikzelf al meer dan 10 jaar ken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wachttijden voor VDAB-opleidingen

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, mijn vraag heeft vooral betrekking op de cijfers die we op 15 maart hebben kunnen lezen in Het Belang van Limburg. In het artikel staat dat de wachtlijsten van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) lang zijn. Men kan er onder andere in lezen dat het aantal Limburgers dat zich voor een VDAB-opleiding inschrijft, op 2 jaar tijd met 60 percent is gestegen. Het slechte nieuws is echter dat de wachttijden zeer lang zijn. Voor sommige opleidingen lopen die zelfs op tot 8 maanden. Verder kan men lezen dat de interesse voor opleidingen van de VDAB in Limburg steeg met 50 percent tussen december 2008 en december 2009. Dat is een stuk sterker dan in de rest van Vlaanderen, waar het ongeveer 35 percent zou zijn. Maar ook de gemiddelde wachttijd voor de start van de opleiding ligt in Limburg met 42 dagen hoger dan in Vlaanderen. De VDAB verklaart dit doordat er een onderzoek gebeurt naar de medische en psychologische gesteldheid van de kandidaat. Ik stel me de vraag of dat niet gebeurt in de rest van Vlaanderen en waarom dat geen argument is in de andere regio's. Voor sommige opleidingen moet men tot 8 maanden wachten, en dat lijkt me zeer hoog.

Een ander markant gegeven uit de cijfers is dat in Limburg de wachttijd voor opleidingen zoals vrachtwagen- en heftruckbestuurder afneemt. Uit een antwoord op een recente schriftelijke vraag die ik heb gesteld, blijkt dat voor heel Vlaanderen de wachtlijsten voor de notoire knelpuntberoepen in de bouw, elektriciteit, horeca, metaal en social profit, enorm de pan uit swingen. Precies in die sectoren bestaat de grootste druk om buitenlanders te mogen aanwerven. We begrijpen niet goed waarom er niet meer werk wordt gemaakt om die wachtlijsten weg te werken en waarom men niet strenger toeziet op het voorkomen van de uitval tijdens de opleidingen.

We weten allemaal dat de VDAB vragende partij is voor meer middelen en erkende opleidingscentra om het aantal cursussen uit te breiden om zodoende het probleem van de lange wachttijden te kunnen aanpakken. Dat stelt alleszins de directeur van de competentiecentra, Marc Cloostermans, in het Belang van Limburg. Ik kan wat dat betreft opnieuw verwijzen naar de beleidsnota's die we gisteren in de plenaire vergadering hebben behandeld. In de beleidsnota lezen we expliciet: "De VDAB en SYNTRA Vlaanderen worden geprikkeld om met hun opleidings- en vormingsaanbod zo goed mogelijk aan te sluiten bij actuele en toekomstige competentiebehoeftes op de arbeidsmarkt en bij nieuwe trends in functie van ondernemerschap." Verderop lezen we: "VDAB kreeg door de vorige Vlaamse Regering de rol toebedeeld als Vlaamse arbeidsmarktregisseur. In de legislatuur 2009-2014 verankeren en versterken we deze regierol van VDAB, in samenwerking met de private partners."

Het is hoog tijd om daar dringend werk van te maken. Minister, welke extra maatregelen en/of acties zult u verder ontwikkelen of inzetten om de lange wachttijden die tot 8 maanden oplopen, voor VDAB-opleidingen aan te pakken? Werd hiervoor reeds een concreet plan van aanpak uitgeschreven? Werd de zoektocht naar bijkomende erkende opleidingscentra waarmee de VDAB een samenwerking kan aangaan om zijn opleidingsaanbod uit te breiden, reeds gestart? Zo ja, tot welke concrete resultaten heeft dit geleid? Op welke manier werden

de VDAB en SYNTRA Vlaanderen geprikkeld om hun opleidings- en vormingsaanbod aan te passen aan de marktvraag? Worden er parameters gehanteerd op basis waarvan sommige mensen voorrang krijgen om met een opleiding te starten? Zo ja, welke zijn deze parameters? In welke mate worden de wachtlijsten hierdoor beïnvloed?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, dit is een belangrijke vraag omdat opleiding geven een heel belangrijke kerntaak is van de VDAB in de begeleiding van werkzoekenden. We moeten daar een prioriteit van maken. Mevrouw Peeters heeft in haar mondelinge toelichting het probleem en de uitdaging opengetrokken tot heel Vlaanderen. Het is immers niet enkel een Limburgs probleem.

Minister, de VDAB-opleidingscentra is één, maar in deze regering van efficiëntiewinsten moeten we ook kijken over het muurtje van de VDAB om te komen tot samenwerking met andere instanties. Ik had graag van u geweten hoe ver u staat om naar synergieën te gaan met andere partners en op die manier iets aan de wachttijden te doen. Hoe bekijkt u de toeleiding naar de arbeidsmarkt na de opleiding waarbij vroeger werd samengewerkt met interimkantoren?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voortbordurend op de aanvulling van de heer Van den Heuvel en op de discussie van enkele maanden geleden in de commissie, heb ik drie bijkomende vraagjes. Minister, u zei toen dat de VDAB hoe dan ook al samenwerkt met partners om zijn opleidingsaanbod te realiseren. Ongeveer de helft wordt gerealiseerd in eigen beheer en de andere helft in samenwerking met die partners. Er was nog een knelpunt met betrekking tot de erkenning van de SYNTRA-opleidingen om die mee in te schakelen in het opleidingstraject dat vanuit de VDAB wordt aangeboden aan werkzoekenden. Dat knelpunt was dat er voor de SYNTRA-opleidingen in de meeste gevallen nog altijd moest worden betaald door de werkzoekenden waardoor we het ruime SYNTRA-aanbod niet konden inschakelen in ons VDAB-beleid. U zei toen dat u er werk van zou maken om er alleszins dit jaar voor te zorgen dat dat euvel zou worden opgelost.

Ondertussen is in het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) in 9 miljoen euro extra voorzien om de opleidingscapaciteit op het niveau van de VDAB in samenwerking met partners uit te breiden. Hoe ver staat men daarmee? In november heeft de VDAB beslist om 11 extra knelpuntopleidingen, waarvoor de wachttijden het langst zijn, en waarvoor de vraag op de arbeidsmarkt het grootst is, te organiseren. We zijn een half jaar verder. Hoe zit het daar nu mee? Ik veronderstel dat die opleidingen zijn opgestart. Is er al een eerste evaluatie? Zijn er al cijfers over de instroom?

Minister, dit is kort op de bal spelen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Bothuyne, ik veronderstel dat zelfs u niet verwacht dat ik alle cijfers uit mijn hoofd ken en u kan zeggen hoeveel instroom er is. Ik kan u wel algemene antwoorden geven. Misschien moet u die vraag schriftelijk stellen, want exacte cijfers moet ik kunnen voorbereiden. In elk geval – ik citeer uit het hoofd – denk ik dat de wachttijd tussen 2008 en 2009 in Vlaanderen gemiddeld is toegenomen van 34 tot 35 dagen. Dat is een dag verschil. Niettegenstaande de enorme instroom door het efficiënt beheer van de VDAB, is dat een klein verschil.

De VDAB heeft een ruim opleidingsaanbod in eigen beheer en ook in samenwerking met partners. Het inzetten van de nodige capaciteit en de snelheid zijn constante doelstellingen. De VDAB doet een capaciteitsinschatting op drie indicatoren: de gemiddelde tijd die een werkzoekende heeft gewacht om te kunnen starten met zijn opleiding vanaf de aanvraag, het aantal openstaande aanvragen per sectie en de beschikbare opleidingsplaatsen.

In het kader van het werkgelegenheidsplan zijn er extra middelen gepland om de opleidingscapaciteit uit te breiden. Door de stijging van het aantal vragen om opleidingen, heeft de VDAB vooral extra opleidingsplaatsen gecreëerd en is het die aan het creëren bij haar partners. Als je snel wilt inspelen, doe je dat beter bij je partners, dan dat het binnen de VDAB gebeurt. De VDAB beheert een netwerk van partners om gezamenlijk de bestaande infrastructuur en het personeel zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Naast het afsluiten van samenwerkingsverbanden is er ook een pool van erkende freelance-instructeurs vanuit het bedrijfsleven. Dat heeft het grote voordeel dat de opleidingsstructuur van de VDAB buiten de kantooruren kan worden gebruikt. De freelance-instructeurs verhogen de benuttinggraad van de beschikbare opleidingsinfrastructuur, maar ook de totale opleidingscapaciteit.

Daarnaast leidt de formule van het werkplekleren, dat ook wordt geïntensiveerd, tot extra's, omdat op die manier de opleidingscapaciteit in de competentiecentra wordt vrijgemaakt. Werkplekleren is niet alleen interessant omwille van de sterke binding met het bedrijfsleren, maar ook vanwege het capaciteitsverhogend effect. De VDAB tracht tevens webleeropleidingen in te passen in de opleidingstrajecten. Dat de wachttijd maar van 34 naar 35 dagen verhoogt op het moment dat er veel meer vraag is, is alleen mogelijk door het juiste beleid dat de VDAB voert.

De VDAB zal elke mogelijkheid tot erkenning van opleidingscentra in het kader van een mandaat voor volledig kosteloze competentieontwikkeling voor werkzoekenden onderzoeken. Dit laat toe op een meer systematische en structurele manier met bepaalde opleidingscentra te werken. De VDAB wil naast de erkenning van opleidingscentra en opleidingen met derden ook samenwerken met bedrijven om hun infrastructuur ter beschikking te stellen en lesgevers gezamenlijk in te zetten. Vandaag heeft de VDAB een onderhandeling lopen met een 15-tal bedrijven die geïnteresseerd zijn om infrastructuur of lesgevers in te zetten voor opleidingen van onder andere werkzoekenden.

De VDAB en SYNTRA willen hun opleidingsinfrastructuur en lesgevers meer complementair inzetten op basis van de behoeften op de arbeidsmarkt, zowel naar werkzoekenden, werkenden als zelfstandigen. Om dit te operationaliseren wordt sterk gewerkt met sectorale en regionale afsprakenkaders en actieplannen.

De VDAB neemt haar werkzoekenden op in de opleiding door toepassing van de prioriteitsregel. De filosofie van de prioriteitsregel is vrij eenvoudig. Deze regel geeft hoogste prioriteit aan werkzoekenden die reeds in traject zitten. Daarbinnen is het eerst aan de kansengroepen, en dan aan de anderen. De eerste categorie is trajectbegeleiding voor kansengroepen, dan trajectbegeleiding buiten kansengroepen, dan eigen initiatief van mensen die opleiding vragen binnen de kansengroepen, en dan eigen initiatief van mensen die buiten de kansengroepen zitten. Dat is de volgorde en die wordt per kwartaal bekeken, zodat iemand niet continu opschuift omdat er iemand binnen de hogere categorieën zit. Kom je in kwartaal één niet aan bod omdat je niet tot de prioritaire categorie behoort, dan kom je wel eerst aan bod in het volgende kwartaal, zodat je niet blijvend achteruit wordt geschoven.

Met de SYNTRA-opleidingen zijn we bezig. Het jaar is gelukkig nog niet om.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, bedankt voor uw antwoord. U zegt dat de wachttijd in vergelijking met het jaar voordien gemiddeld maar 1 dag langer is. Als ik naar de cijfers voor Limburg kijk, blijkt dat de wachttijd daar 42 dagen bedraagt. Voor een aantal opleidingen moeten mensen tot 8 maanden wachten. Op basis van die gegevens bedraagt de gemiddelde wachttijd ongeveer 199 dagen: zo lang moeten mensen wachten voor ze effectief de opleiding van hun keuze kunnen aanvangen.

Dit baart me zorgen. Ik hoop dat de initiatieven die in het licht van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) en van de verdere opvolging van deze problematiek worden genomen ertoe zullen leiden dat we snel betere cijfers halen. Zoals het nu zit, moeten we eigenlijk veeleer negatieve cijfers voorleggen. Dit is zeker het geval in Limburg. Voor Vlaanderen gaat het gemiddeld om een dag. Bij ons zijn de cijfers heel wat slechter. Ik hoop dat dit snel kan worden verbeterd.

Ik denk hierbij onder meer aan de heftrucks. Wat het vervoer betreft, is de vraag altijd groot. Voor een heftruck kan slechts een persoon worden opgeleid. Voor een vrachtwagen volgen in principe vier personen tegelijkertijd de opleiding. Ik weet dat dergelijke opleidingen meer actie vergen.

Ik zou dan ook eens te meer mijn oproep willen herhalen. Om hier gevolg aan te kunnen geven, moeten er meer samenwerkingsverbanden met de private markt komen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil hier nog even op reageren. Ik ben het helemaal eens met de oproep van mevrouw Peeters. In het licht van het WIP stellen we derden deze vraag. Wat de specifieke stijging in Limburg betreft, wil ik opmerken dat het aantal werklozen in bepaalde sectoren in Limburg sterker is gestegen. De aanpassing aan deze nieuwe situatie vergt wat tijd. We zijn hiermee bezig. Bij het opstellen van haar prioriteitenlijst zal de VDAB hier automatisch rekening mee houden. Er zal een capaciteitsuitbreiding komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over anderstaligen in de werkloosheidscijfers

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Voorzitter, deze vraag om uitleg heeft specifiek betrekking op de taalhandicap en de werkloosheidscijfers in de brede rand rond Brussel, oftewel Halle-Vilvoorde.

Ik volg deze problematiek al jaren op. Ik heb er sinds 2004 een gewoonte van gemaakt jaarlijks de cijfers op te vragen. We worden in deze regio immers specifiek met de taalproblematiek geconfronteerd. Dit is natuurlijk niet enkel bij ons een knelpunt. Ook in Antwerpen, bijvoorbeeld, vormt de anderstaligheid een probleem. In de Vlaamse Rand rond Brussel is dit wel een zeer sterk knelpunt.

Wie de cijfers eens op een rijtje zet, kan dit enkel beamen. Ik stel hier regelmatig schriftelijke vragen over. Indien ik de cijfers van de voorbije jaren analyseer, kan ik hier een en ander uit afleiden. In december 2009 was 54,3 percent van de 16.118 werklozen in Halle-Vilvoorde niet-Nederlandstalig. We kunnen dit nog verder opsplitsen. Van deze mensen was 38 percent Franstalig en had 16,3 percent een andere moedertaal dan het Nederlands of het Frans.

Indien we de evolutie van 2003 tot 2007 nader bekijken, blijkt dat het aandeel anderstalige werklozen in Halle-Vilvoorde van 47 percent tot 54 percent is gestegen. Deze evolutie baart ons zorgen. In 2006 is voor het eerst de magische grens van 50 percent overschreden. In december 2009 telde Halle-Vilvoorde exact 8751 anderstalige werklozen. Het zal niemand verbazen dat vooral in de faciliteitengemeenten de overgrote meerderheid van de werklozen Franstalig of anderstalig was. Ook andere gemeenten zaten met een torenhoog aandeel van niet-Nederlandstalige werklozen.

Ik heb in mijn schriftelijke voorbereiding een aantal voorbeelden opgelijst. Ik zal die hier niet allemaal voorlezen. In Sint-Pieters-Leeuw, bijvoorbeeld, gaat het om 69,3 procent. Dat is bijna 70 procent.

Daarnaast moeten we helaas vaststellen dat de ont-Nederlandsing verder blijft doorzetten en geografisch blijft uitdeinen. Verderop in de brede rand van gemeenten rond Brussel, zoals de gemeenten van het Pajottenland, die tot voor kort weinig of niet met deze problematiek werden geconfronteerd, zien we nu ook een aanzienlijke stijging van het aantal anderstalige werklozen.

Uit de meest recente cijfers blijkt dat bijna drie vierde, meer bepaald 72,3 procent, van de betrokkenen het Nederlands nauwelijks beheerst. In 2009 was meer dan de helft van de werkzoekenden in Halle-Vilvoorde niet-Nederlandstalig. Dit is natuurlijk een heel groot probleem. Die mensen missen alle kansen om op de arbeidsmarkt aan hun trekken te komen.

Sinds 2009 voert de VDAB een sluitend taalbeleid, namelijk Nederlands Tweede Taal (NT2). Anderstalige werklozen worden systematisch naar een passende taalopleiding toegeleid. Het afgelopen jaar hebben de trajectconsulenten van de VDAB een cursus Nederlands in 993 gevallen wenselijk en versterkend voor de arbeidsmarktpositie van de werkzoekende geacht. Hierop hebben 928 werkzoekenden een opleiding Nederlands van de VDAB gevolgd. Dat is ruim 15 procent meer dan het jaar voordien. Die sluitende aanpak werpt dus op het eerste gezicht zijn vruchten af. Dat ze onmiddellijk worden gevat, is positief. We juichen de stijging van het aantal cursisten in die zin dan ook toe.

Als we echter kijken naar de verhouding van het aantal werkzoekenden dat effectief een cursus volgt ten opzichte van het totaal aantal anderstalige werkzoekenden, wordt duidelijk dat er nog heel wat werk aan de winkel is. Hoewel er meer anderstalige werkzoekenden gevat worden, blijft het aandeel dat een cursus volgt, amper een op tien. Dat is natuurlijk veel te laag. We zien er ook weinig evolutie in, zeker als we weten dat voor het overgrote deel van de vacatures in Halle-Vilvoorde een basiskennis van het Nederlands vereist is, wat niet meer dan normaal is.

Vorig jaar werden amper vier dossiers naar de RVA overgedragen wegens een weigering van een opleiding Nederlands. Het is mij niet duidelijk of deze transmissies tot een sanctionering hebben geleid. We kunnen de vraag stellen waar deze sluitende aanpak toe leidt als er geen consequente opvolging van de dossiers gebeurt.

We verwijzen ten slotte naar het regeerakkoord, dat stelt dat het “volgen van een taalopleiding wordt beschouwd als een passende opleiding. Er zal daarop strikt worden toegezien in het kader van de begeleiding van de werkzoekenden.”

Minister, uiteraard had ik hier graag duidelijkheid over gehad. Vorig jaar werden amper vier dossiers naar de RVA overgedragen wegens een weigering van een opleiding Nederlands. Hoe verklaart u dat lage aantal? Wat gaat u ondernemen opdat de dossiers consequent zouden worden opgevolgd? Hoewel er meer anderstalige werkzoekenden gevat worden, blijft het aandeel dat een cursus volgt – een op tien – nog steeds te laag. Welke initiatieven zult u nemen om meer mensen naar een cursus toe te leiden?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, het is ook symbolisch een belangrijk dossier. Soms doen wij tegenover Brussel een beetje belerend. We zeggen dat de werkloosheid van laaggeschoolden er een tijdbom is en we wijzen op de kansen die laaggeschoolde Brusselaars laten liggen omdat er een jobaanbod is in de Rand. Dan komt de taalproblematiek naar boven en sporen we ACTIRIS aan om de Brusselse werklozen voldoende kansen te geven om Nederlands te leren. We kunnen dat pas met gezag en enige stelligheid zeggen wanneer we onze eigen werkzoekenden die in Vlaanderen wonen, op de goede weg zetten en aanmoedigen om Nederlands te leren. Het cijfer van een op tien is geen

cijfer om mee te pronken en zeker niet om aan de Brusselse collega's te zeggen dat ze er werk moeten van maken.

De vraag van de heer Demesmaecker is pertinent. We willen u toch ook aanmoedigen om er beter werk van te maken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, het zijn een hele reeks cijfers, maar het lijkt me nuttig om ook absolute cijfers te hebben. Vergelijkingen maken met percentages is altijd een beetje gevaarlijk. Hypothetisch zou het kunnen dat het aantal werklozen daalt, maar dat daardoor het aandeel Franstaligen in de werkloosheid toeneemt. De conclusie maken dat er dan ontnederlandsing is, is een beetje een gevaarlijke conclusie. Ik weet dat er andere cijfers zijn die ik niet in twijfel trek. Ik stel gewoon de vraag naar de mogelijkheid van absolute cijfers.

Er is een heel duidelijke link tussen taalkennis en taalverwerving aan de ene kant en de kansen op de arbeidsmarkt aan de andere kant. We merken dat ook, zij het minder scherp, in de gebieden buiten Brussel-Halle-Vilvoorde. We moeten dus blijven inzetten op de taalverwerving.

Ik heb in de vorige legislatuur een aantal vragen gesteld over de gevraagde taalkennis. Dat geeft een heel opmerkelijk beeld. Er zijn ofwel vacatures waarin helemaal niets wordt gevraagd, ofwel vacatures waarin men bijna een perfect Nederlands vraagt. Ik denk dat we er allemaal van overtuigd zijn dat de VDAB heel erg haar best kan doen, maar dat je in een NT2-cursus niet dat niveau van Nederlands kan halen. Als we de kwaliteit van vacatures willen verbeteren, zou het zou nuttig zijn om een differentiatie in te schrijven van wat men nu precies als kennis van het Nederlands vraagt. Ik beken dat ik geen accentloos Frans spreek. Sommigen zullen zelfs zeggen: geen accentloos Nederlands. (*Gelach*)

Daartussen ligt een grote grijze zone die we misschien best zouden kunnen verduidelijken. Mijn pleidooi is dus dubbel. Laat ons inzetten op taalverwerving, maar laat ons ook verduidelijken wat er juist aan taalvereiste wordt gevraagd. Ik denk dat dit mogelijkheden biedt om in de toekomst die grote groep aan de slag te helpen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik zal op een aantal vragen antwoorden maar op andere zal ik moeilijk een antwoord kunnen geven.

Ik wil beginnen met wat de heer Van Malderen heeft gezegd. Wij zetten natuurlijk in op het Nederlands als tweede taal. Het staat ook in de vraag van de heer Demesmaecker. Ons sluitend taalbeleid, dat door mijn voorganger is gestart, zetten wij duidelijk verder. In het regeerakkoord staat ook dat dit een bindend aanbod is.

De VDAB heeft al een project lopen om de vacatures beter te omschrijven en om de niveaus van Nederlands te bepalen. Die aanpak bestaat al een hele tijd.

Ik heb in het verleden al aangehaald dat het geen vraag is aan de werkgevers om het Nederlands te laten vallen, hoewel mijn uitspraak in het nieuws eens eenzijdig zo werd vertaald. Het is een en-enverhaal waarbij we blijvend moeten inzetten op het aanleren van het Nederlands enerzijds en waarbij we aan werkgevers kunnen vragen om de niveaus aan te duiden die echt nodig zijn anderzijds. Ik geef u een voorbeeld, dat ik hier misschien al eens heb gegeven en dat ik in elk geval al eens op radio en tv heb gegeven. Als je ijs wilt verkopen in de Rand rond Brussel, dan moeten je niet vragen dat de ijsman perfect Nederlands kent. Natuurlijk moet hij met zijn klanten ook in het Nederlands kunnen communiceren, maar tussen dat en een perfecte tweetaligheid, zit er nog een grote stap. Dat is de boodschap aan de werkgevers.

Mijnheer Demesmaeker, u stelt dat er amper vier dossiers werden doorgegeven en dat het vooralsnog niet duidelijk is of die transmissie tot sanctionering heeft geleid. U weet wellicht dat de sanctionering een federale bevoegdheid is. Ik heb de gegevens niet. Ik weet niet of dit tot een sanctionering heeft geleid. Dit is een van de antwoorden die ik u niet kan geven, omdat ik het zelf niet heb gekregen van de VDAB toen ik de vraag aan de dienst heb doorgespeeld. Het is iets dat ik nog te weten wil komen. In elk geval kunnen wij niet zelf de stap zetten naar een verplichting waarbij het federale niveau op elke transmissie ingaat, want dat moet nog een eigen beoordeling maken.

En zo kom ik tot de essentie van uw vragen. Ik heb daarbij een, misschien wel ongewoon, verzoek. U stelt dat er amper vier werden overgedragen wegens weigering. Ik zou willen ingaan op uw vraag en concreet zeggen hoeveel opleidingen er werden aangeboden, hoeveel er werden aangeboden als ‘verplicht te nemen’, als ‘passende opleiding’, hoeveel er werden aangeboden niet als passende opleiding, maar als een surplusje dat kan worden meegenomen – het kan immers dat men zegt dat het niet noodzakelijk is voor een traject naar werk, maar dat er toch Nederlands bij geleerd moet worden –, hoeveel er werden genomen, hoeveel er hebben geweigerd en hoeveel van die geweigerde in transmissie zijn en waarom dat niet het geval is voor die anderen. Ik heb al die cijfers opgevraagd, maar ik heb ze nog niet gekregen.

Mijn vraag – en ik weet dat dit uitzonderlijk is – is of deze vraag mag worden overgezet naar de volgende vergadering zodat ik dan de concrete gegevens kan meedelen. Ik heb ze nu gewoonweg niet en ik denk dat ik pas dan een zinnig antwoord kan geven op de vragen waar we staan en wat er moet gebeuren als het misloopt. Stelt u zich voor dat er 100 werden aangeboden in een bindend traject en dat ze voor 96 mensen werden gevolgd, dan is er op zich geen probleem, behalve dat er maar 100 werden aangeboden. Ik heb hier geen gegevens over. Ik kan dus ook niet zeggen dat ik het beleid zal bijschaven, want ik weet niet of het nodig is. U beseft dat we door de kleinere kabinetten heel nauw samenwerken met de administraties en de agentschappen. Ik heb de vraag doorgestuurd en een antwoord ontvangen, maar ik heb de vraag teruggestuurd omdat het antwoord niet volledig was. Ik zou hier een kwartier rond de pot kunnen draaien, maar op de essentie van uw vraag kan ik niet antwoorden, vandaar dat ik vraag of deze vraag kan worden verplaatst naar een volgende vergadering.

De voorzitter: Het Reglement bepaalt dat een vraag om uitleg moet worden afgehandeld tijdens de vergadering waarin ze wordt gesteld. We kunnen een vraag dus niet aanhouden, maar het volstaat, mijnheer Demesmaeker, dat u een kleine, bijkomende vraag indient, dan zullen we die opnieuw agenderen.

De heer Mark Demesmaeker: Ik vind het inderdaad essentieel om daar een zicht op te krijgen. De lokale besturen worden immers ook geconfronteerd met deze problematiek. Het is een probleem in de regio. Ook met het oog op een eventuele bijsturing van het beleid, is het essentieel om daar een goed zicht op te krijgen.

Voorzitter, ik zal het doen op de manier die u voorstelt. Ik zal vandaag nog een nieuwe vraag indienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■